

POLECENY
Za zwrotnym potwierdzeniem
odbioru

WYSŁANO
dnia 12 PAŹ. 2018

WYSŁANO
dnia 20 LIS. 2018

ZN.5140.27.2017.RTK

Opole, dn. 11.10.2018r.

DECYZJA nr 286/2018
w sprawie wpisania zabytku do rejestru zabytków

Na podstawie art. 6 ust. 1 pkt 1 lit. c, art. 7 pkt 1, art. 8, art. 9 ust. 1 i 2, art. 89 pkt 2 i art. 91 ust. 4 pkt 3 i 4 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz.U. z 2017 r. poz.2187) oraz art. 104, art. 10 i art. 61 ust. 4 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – kodeks postępowania administracyjnego (tj. - Dz.U. z 2017 r., poz. 1257.),

po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego wszczętego z urzędu w dniu 15.11.2017 r. (znak pisma: ZN.5140.27.2017.RTK), w sprawie wpisania do rejestru zabytków nieruchomych województwa opolskiego kościoła pw. Podwyższenia Krzyża Świętego w Wierzbju.

orzekam

wpisać do rejestru zabytków województwa opolskiego pod numerem rejestru

Ks. A t. I 286 /2018

następujący zabytek:

**kościół pw. Podwyższenia Krzyża Świętego w Wierzbju (gm. Łambinowice) wraz z gruntem
w granicach fundamentowania.**

Opis zabytku (zakres ochrony):

Kościół zbudowany w latach 1905-1906, z użyciem form neoromańskich. Murowany z cegły, na kamiennym cokole, otynkowany, dekorowany detalem ceglany. Wolno stojący, nieorientowany, z wieżową fasadą od północy. Bazylikowy, z krótkim prezbiterium od południa zamkniętym półkolistą absydą, ujętym od zachodu jedno i dwukondygnacyjnymi aneksami na planach prostokątów. Do korpusu przylega od płn.-zach. czterokondygnacyjna, czworoboczna wieża, z ostatnią kondygnacją ośmioboczną, nakrytą ostrosłupowym hełmem. Wschodnia nawa boczna z absydą przy narożniku płn.-wsch. zawierającą kaplicę boczną, zakończona od południa absydą. Dach korpusu dwuspadowy, dachy naw bocznych pulpitowe, prezbiterium nakryte dachem dwuspadowym z wyokrągloną połącią nad absydą. Przy wieży półkolistą wieżyczka zawierająca klatkę schodową, nakryta dachem półstożkowym. Aneksy zadaszone dwuspadowo.

Fasada korpusu trójosiowa, z ceglana dekoracją ramową. Na głównej osi ceglany portal uskokowo rozglifiony, zamknięty półkolistie. Drzwi płycinowe dwuskrzydłowe, z ozdobnymi okuciami i nadświetlem wypełnionym witrażem. Analogiczne uskokowe portale w nawie bocznej i w przyziemiu wieży; w nich drzwi płycinowe, jednoskrzydłowe. Nad głównym wejściem okulus w ceglanej opasce, w trójkątnym szczycie okna szczelinowe. Szczyt zwieńczony kamiennym, równoramiennym krzyżem. Otwory okienne w korpusie i nawach bocznych, w wieży, w prezbiterium i w aneksach zamknięte półkolistie, rozglifione, z łękami podkreślonymi płaskimi ceglany nadokiennikami. W wieży biforia i koliste płyciny. Korpus, prezbiterium i nawy boczne dzielone ceglany lizenami, gzymsy koronujący wsparty na uskokowych, ceglany kroksztynach; pod okapami dachów profilowane gzymsy drewniane.

Trójnawowy, nawy oddzielone arkadami filarowo-kolumnowymi, arkady półkoliste wsparte naprzemiennie na murowanych filarach i kamiennych kolumnach z kostkowymi głowicami. Ściany nawy ożywione półkolistymi płycinami, ujmującymi od góry pary arkad. Empora murowana trójosiowa, otwarta na nawę półkolistymi arkadami, z drewnianym parapetem na konsolach. Parapet w formie kwater wypełnionych deskami wycinanymi w kształcie balasek. Stropy drewniane z deskowaniem, polichromowane, z motywami geometrycznymi, roślinnymi w bordiurach; w nawie głównej przedstawienia półpostaci Chrystusa i czterech Ewangelistów w tondach. Strop empory na profilowanych belkach. Prezbiterium dwuprzęsłowe, dzielone lizenami i gurtem, otwarte na nawę półkolistym łukiem tęczowym. Przęsło północne nakryte sklepieniem krzyżowym, południowe sferyczną półkopołą. Nad zakrystią łoża kolatorska z drewnianym ozdobnym parapetem, otwarta

półkolistą arkadą na wewnątrz prezbiterium. Zachowana oryginalna wewnętrzna stolarka drzwiowa, ławki na podeście, posadzki ceramiczne z dwubarwnych, kwadratowych i ośmiobocznych płytek, kamienne spiralne schody na emporę. W oknach witraże z floralnymi bordiurami.

Miejsce położenia zabytku: działka nr 498, 499, 500, obręb ewidencyjny Wierzbie, gm. Łambinowice pow. nyski, woj. opolskie,

Numer katastru: jedn. rej. G.388, działka nr 498, obręb ewidencyjny Wierzbie; jedn. rej. G.3, działka nr 499, obręb ewidencyjny Wierzbie; jedn. rej. G.168, działka nr 500, obręb ewidencyjny Wierzbie,

Numer księgi wieczystej: OP1N/00021691/7, OP1N/00021748/2, OP1N/00041142/0

Integralną część niniejszej decyzji stanowi załącznik graficzny z zaznaczonym obszarem będącym przedmiotem wpisu do rejestru oraz pouczenie o skutkach prawnych wpisu do rejestru zabytków

Uzasadnienie:

W dniu 15.11.2017 r. Opolski Wojewódzki Konserwator Zabytków w Opolu wszczął z urzędu postępowanie administracyjne w sprawie wpisu do rejestru zabytków nieruchomości województwa opolskiego kościoła parafialnego pw. Podwyższenia Krzyża Świętego w Wierzbju, (zawiadomienie o wszczęciu postępowania administracyjnego z dnia 15.11.2017 r., znak pisma: ZN.5140.27.2017.RTK w aktach sprawy).

W dniu 14.12.2017 r. przeprowadzono oględziny w celu ustalenia cech zabytkowych, stanu zachowania oraz potwierdzenia zasadności wpisu do rejestru zabytków. Oględziny potwierdziły zachowanie wartości kwalifikujących obiekt do wpisu do rejestru zabytków. Z oględzin sporządzono protokół, przesłany stronie, do którego nie wniosła ona uwag. Protokół został dopuszczony jako dowód w postępowaniu na podstawie art. 75 § 1 KPA z dnia 14 czerwca 1960 r.

W dniu 19.12.2017 r. na podstawie art. 10 § 1 oraz art. 81 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – KPA Opolski Wojewódzki Konserwator Zabytków zawiadomił stronę o zakończeniu postępowania administracyjnego w ww. sprawie i możliwości zapoznania się z aktami sprawy oraz zgłoszenia uwag, wniosków i dowodów w postępowaniu. Strona nie wniosła uwag.

W toku postępowania stwierdzono, że kościół parafialny pw. Podwyższenia Krzyża Świętego w Wierzbju zbudowany został w 1 dekadzie XX wieku w stylu eklektycznym z elementami neoromanizmu. Budowlę wzniesiono według projektu architekta Josepha Ebersa. Stanowi ona reprezentatywny przykład sakralnej architektury neostylowej z początku XX wieku. Kościół jest nieprzekształcony, bryła zewnętrzna, kompozycja i dekoracja architektoniczna elewacji zachowały się w niezmienionym kształcie. Oryginalny jest również ceglany materiał kościoła, z użyciem kamienia, tynków oraz ceramiki pokryć. Wnętrze zachowało wiele oryginalnych elementów, w tym posadzki, drewniane dekorowane parapety empory i łoży kolatorskiej, polichromowane stropy, witraże, wewnętrzną stolarkę drzwiową a także ławki. Z uwagi na wartości architektoniczno - stylistyczne oraz historyczne może on być przedmiotem wpisu do rejestru zabytków nieruchomości woj. opolskiego oraz objęcia ścisłą ochroną prawną i konserwatorską.

Na podstawie art. 9 ust. 1 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2003 roku nr 162, poz. 1568 z późn. zm.) do rejestru wpisuje się zabytek nieruchomy na podstawie decyzji wydanej przez wojewódzkiego konserwatora zabytków, z urzędu bądź na wniosek właściciela zabytku nieruchomego lub użytkownika wieczystego gruntu, na którym znajduje się zabytek nieruchomy. Definicja legalna zawarta w art. 3 pkt.1 ustawy z dnia 23 lipca 2003r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami określa, iż zabytek nieruchomy to nieruchomość, jej część lub zespół nieruchomości, będące dziełem człowieka lub związane z jego działalnością, stanowiące świadectwo minionej epoki lub

zdarzenia, których zachowanie leży w interesie społecznym, ze względu na posiadaną wartość historyczną, artystyczną lub naukową”. Ochroną prawną na mocy decyzji o wpisie do rejestru zabytków, objęty jest obiekt wraz z gruntem w granicach jego fundamentowania. Na podstawie zebranych w toku postępowania materiałów i dowodów OWKZ uznał, że obiekt jest zabytkiem w rozumieniu art. 3 pkt. 1 i 2 i art. 6 ust. 1 pkt. 1 lit. c ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz.U. z 2017 r. poz. 2187) i ze względu na posiadane wartości architektoniczno-stylistyczne kwalifikuje się do objęcia go ochroną prawną poprzez wpis do rejestru zabytków. Dlatego zgodnie z art. 9 ust. 1 cyt. wyżej ustawy oraz art. 104 KPA, OWKZ orzekł jak w sentencji.

Od decyzji niniejszej przysługuje stronom odwołanie do Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, za moim pośrednictwem, w terminie 14 dni od dnia doręczenia jej stronie (art.127 § 1 i 2 oraz art. 129 § 1 i 2 kpa).



RTK/PG

Otrzymują (za zwrotnym potwierdzeniem odbioru)

1. Parafia Rzymskokatolicka pw. Podwyższenia Krzyża Świętego Wierzbie 15, 48-316 Łambinowice
2. Gmina Łambinowice ul. Gen. Zawadzkiego 29, 48-316 Łambinowice

Do wiadomości:

1. Narodowy Instytut Dziedzictwa, ul. Kopernika 36/40, 00-924 Warszawa
2. Sąd Rejonowy w Nysie V Wydział Ksiąg Wieczystych, 48-300, Nysa, Plac Kościelny 6
3. Starostwo Powiatowe w Nysie, ul. Piastowska 33, 48-300 Nysa

a/a

kościół p.w. Podwyższenia Krzyża Świętego
Wierzbie gm. Łambinowice
pow. nyski
woj. opolskie
jedn. ew. 0012 Wierzbie

Załącznik nr do decyzji - zezwolenie
Opolskiego Wojewódzkiego Konserwatora
Zabytków Nr 286/2018 z dn. 5.10.2018 r. R.K.

z dnia 11.10.2018 r.

Podpis

**OPOLSKI WOJEWÓDZKI
KONSERWATOR ZABYTKÓW**

Elżbieta Molak

